

drie jaar lang hoofd geweest van de *Belgian Section* van SOE. Aan Nederlandse kant werd de Bruyne's Bureau Militaire Voorbereiding Terugkeer ontheven van de taak om contact met SOE te onderhouden.¹

Begin maart '44 sprak Gerbrandy met Lord Selborne. 'Hij was wat beschaamd', vertelde Gerbrandy aan de Enquêtecommissie, 'en ik voelde mij beschaamd dat dat' (d.w.z. het *Englandspiel*) 'gebeurd was. Ik zei: 'Wij staan op het standpunt dat wij moeten blijven medewerken in deze richting.''² Selborne aanvaardde dat aanbod, er min of meer aan toevoegend: '*This is the last chance.*'³ Een nieuwe Nederlandse dienst dus. Dit werd het Bureau Bijzondere Opdrachten. Onder wiens leiding zou het worden geplaatst? Van Lidth was het die op generaal-majoor b.d. J. W. van Oorschot wees.

Wij hebben van van Oorschot reeds vermeld dat hij in de Meidagen van '40 als vertegenwoordiger van generaal Winkelman in Londen was aangekomen, dat hij in juni-juli door generaal Menzies onaanvaardbaar was verklaard voor de functie van hoofd van een Nederlandse geheime dienst, dat hij vervolgens hoofd was geworden van de Nederlandse militaire missie bij het *War Office* en dat hij als zodanig door minister van Boeyen in de zomer van '41 was afgezet en door prins Bernhard vervangen. Nadien was van Oorschot lezingen over bezet Nederland gaan houden in allerlei Engelse milieus. Dat doende was hij buiten de moeilijkheden gebleven die zich bij de Nederlandse geheime diensten hadden voorgedaan. Ook hij had geen vijanden.

Van Lidth's voorstel viel bij Gerbrandy in goede aarde. 'Ik was het daarmee eens', vertelde Gerbrandy aan de Enquêtecommissie, 'want ik kende van Oorschot uit Nederland en wist welke plaats hij daar had gehad'⁴: hoofd van GS III. Waren er bezwaren bij SOE? De bezwaren die MI-6 tegen van Oorschot gekoesterd had, waren aan SOE onbekend, bovendien stond SOE na de debacle van het *Englandspiel* zo zwak dat de organisatie moeilijk 'neen' kon zeggen tegen de man (een generaal-majoor!) die door de Nederlandse regering naar voren geschoven werd. Of de koningin

¹ Op eigen dringend verzoek werd in augustus ontslag verleend aan de Bruyne als hoofd van het Bureau Militaire Voorbereiding Terugkeer; luitenant-kolonel P. L. G. Doorman volgde hem op. Terzelfdertijd werd de Militaire Inlichtingendienst aan het Bureau Inlichtingen toegevoegd; het doorgeven van militaire inlichtingen aan Geallieerde instanties geschiedde nadien niet door Liefinck en Schilp maar door een medewerker van het Bureau Inlichtingen, reserve-kapitein L. Pot. ² Getuige Gerbrandy, *Enq.*, dl. VIII c, p. 1419. ³ Getuige J. M. Somer, a.v., dl. IV c, p. 12. ⁴ Getuige Gerbrandy, a.v., dl. VIII c, p. 1419.